

Irena Mondeková

Českokrumlovské minipovídky

Irena Mondeková

ČESKOKRUMLOVSKÉ
MINIPOVÍDKY

NÁPAD

U Matesa bylo skoro prázdno. Žádný div, těsně před Vánoci. Několik štamgastů, kteří neměli rodinu anebo potřebu shánět dárky, cucalo z půllitrů Svijany a mastilo karty.

„To je dost, že deš, vole,“ přivítal Tomáš Reného. „Kde si tak dlouho?“

„Čekal sem, až ségra pude pryč, abych moh prohledat její pokojík. Ale mám všechno, čtvrtky i silnou fixu. Až na to přijde, zabije mě.“

„Co si dáte, mládenci?“

Rozpačitě na sebe koukli tmavýma očima. Servírka se jim líbila, oběma. Chodili sem i kvůli ní.

„Dddvakrát čaj s rumem, prosím,“ vytlačil ze sebe Tomáš.

Když odešla, zaštrachal René po kapsách zimní bundy, zavěšené přes opěradlo židle. Vydechnul úlevou. Položil před sebe mobil, pár větších mincí a řekl: „Na to snad eště máme.“

„To sme to dopracovali, vid’,“ zeptal se s otázkou v hlase Tomáš. Myslel to vlastně doslova. A zase to bylo na tapetě. O ničem jiném poslední dobou už ani nehovořili.

U firmy Hrubeš – Barvy – laky sehnali brigádu, samozřejmě nelegálně. Zaměstnat je nechtěl nikdo. Do telefonu bylo práce dost. Když přišli osobně, tak to místo bylo obsazené. Paní Hrubešová vedla obchod a její manžel partu malířů a natěračů. Přes léto dostal velkou zakázku, vymalovat novostavby satelitu u Lipna. Nabral brigádníky,

jen na půl roku a načerno. Oba nedoučení truhláři byli vedeni na pracáku a právě tam, na nástěnce, visela Hrubešova nabídka. Pracovní smlouvy se od něj nedočkali. Kdyby jen to!

Naučili se pracovat s válečkem, štukovat, natírat. Uklízet po firmě Barvy – laky. Toho si užili snad nejvíc. Čtyři měsíce Hrubeš platil. Poslední dva už ne. Věřili do poslední chvíle, že to vyrovná, až dostane prachy od Holanďanů, o kterých mluvil už dříve. Jak se ukázalo, byli hodně naivní.

„Voléé, viš co, nemam ani na vánoční dárky. Kvůli tomu hajzlovi. Podívej, co mi včera napsal,“ schoval do kapsy drobné a strčil kamarádovi telefon pod nos:

Nic ti nedlužím. Přestaň otravovat, nebo si to odskáčeš. Hrubeš.

„Holanďany určitě dávno vyinkasoval, a poslední dvě vejplaty už nám nedal. Puč mi ten mobil,“ začal Tomáš vytukávat odpověď.

Socijálku to bude zajímat, i živnost'ak, to si pyš.

„Mama se ptá, kdy dám na jídlo. Nejmenší ségře Angelice sem slíbil, že jí Jéžišek přinese bárbinu. Já se z toho poseru,“ kroutil hlavou, jako by tím mohl něco zvrátit. Pípla esemeska.

Běž si ztěžovat třeba na hlavní nádraží, magore, v životě sem tě neviděl.

Přečetl to nahlas.

„Zabiju ho! Dřeli sme pro něho, bílili, natírali, lakovali. Soboty, neděle. Dyk, koukni, nechal sem tam ruce!“ vyložil na stůl mozolnaté dlaně.

„Já je mam doted'ka to samý. Hele, vybal ty věci.“

V rozpacích seděli nad první bílou čtvrtkou á čtyři. Měli jich celý štos. Tom vytáhl černou fixku a s vyplazenou špičkou jazyka začal psát.

Servírka přišla pro prázdné hrnky od grogu. Věděla, o co jde, poslední dobou tam probírali pořád to samé.

„Tady máš hrubku, mladej, oprav si to,“ ukázala na písmeno Y.

„Ddík,“ zakoktal se Tom jako vždy, když mluvil s nějakou pěknou dívkou. Nevěděl, kam s očima.

Zastrčila za ucho dlouhý pramen vlasů a usmála se.

„Já vám, kluci, pomůžu, stejně tu nejsou skoro žádní zákazníci. Jo, sem Jana. Na základce ste byli dva járy pode mnou.“ Sedla si na prázdnou židli k jejich stolu. „Tak - co tam napíšeme?“

Druhý den ráno šla Jana do práce kolem obchodu HRUBEŠ – BARVY, LAKY.

Na všech nárožích byly vylepené cedule, u kterých se kolemjdoucí zastavovali a četli:

**HRUBEŠ BARVY - LAKY JE VYDŘIDUCH
A OTROKÁŘ!!!**

NEZAPLATIL NÁM ZA POCTIVOU PRÁCI.

T.Ž. a R.B.

V deset se kluci sešli U Matesa.

Dali si čaj bez rumu. Seděli se svěřenými hlavami. Teď v zimě neseženou ani tu brigádu.

Tomášovi zapípal mobil – rozklikl si SMS zprávu:

Když HNED sundáte VŠECHNY ty cedule, můžete zajít k manželce do krámu, nějak se dohodneme. Hrubeš

René si s Tomem plácnul tak, že se tlesknutí rozlehlo prázdným lokálem. JÓ!

„Slečno Jano, pojdte se kouknout, co nám pan podnikatel napsal,“ přivolal Tomáš servírku. Snad poprvé v životě se vůbec nezakoktal!

„Pro dnešek máte čaj gratis. Měli jste, kluci, dobrej nápad,“ usmívala se na ně jako v nejkrásnějších snech. „Běžte, než si to Hrubeš rozmyslí.“

Ve výlohách blikala výzdoba a na náměstí vánoční strom. Třpytivé řetězy poutaly město od lampy k lampě.

Kluci vyšli z Hrubešova obchodu.

„Neviš, vole, kde prodávaj ty bárbíny?“

René máchl neurčitě rukou. „To najdem, pod’.“

JABLÍČKA

Někdo z nájemců v kolonii zahrádek položil na parapet staré ženy pár jablíček. Scvrklých, přešlých prvním mrazíkem.

Pokaždé, když jde k oknu, jako by uslyšela jeho hlas:

„Sákra – nevtvírej! Číhaj na zahradě. Když uviděj skulinu, vlezou nám do bytu.“

Občas přešel ke kuchyňské lince a vytáhl největší nůž, který tam momentálně byl, a významně jej položil na kostkovaný ubrus.

V takových chvílích nenápadně vložila do kapsy zástěry klíč od domku a mobil. V dusnu dlouho nevětrané kuchyně sledovala každý pohyb jeho rukou.

Zvykla si odkývat mu „nebezpečné“ postavy tam venku. Prý neměly co jiného na práci, než vlézt oknem nebo dveřmi k nim domů. Nechtěla se dohadovat, rychle se rozčílil. Přivolávala vzpomínky na dobu, kdy si rozuměli. Byl dřív a měl ji rád, i dnes už dospělé děti.

Představovala si, co zase její pětasedmdesátiletý manžel asi vidí. Říkal něco o dírách, co z nich vylejzaj lidi bez tváří. Přitom ti venku byli jen obyčejní zahrádkáři, znali se léta.

Když to, co se u nich v kuchyni nikdy nevyslovilo, na něj jednou za čas přišlo, číhal u schránky pečlivě zamčených dveří a letáky vybíral v rukavicích. Hned je házel do kamen. Vítězoslavně volal:

„Vidíš, jak hořej! Kdyby nebyly napuštěný plynem, tak by tak rychle nehořely!“

Párkrát ve strachu utekla před dům a zamkla zvenku. Mlátil do dveří a řval, že skočí. Okno je v přízemí, a tak by se mu nic vážného nestalo.

Když naposledy doma řádil, odvezla ho rychlá do špitálu a pak zůstal na eldéence. Už se nevrátil.

Opřela dlaň o stále stejný igelitový ubrus. Došourala se k lince a vyndala nožík a misku. Žuchla na zadnici, až zapraštěla židle. Kolena ji nechtěla nosit.

Stahovala z jablíček na jeden zátah dlouhé slupečné hady. Slípkám na přilepšenou. Neměla ve zvyku plýtvat.

Pootevřeným oknem slyšela hovory zahrádkářů o letošní úrodě. Celý den sklízeli listí a sbírali spadaná jablka.

Rozkrojila první holátko bez slupky a řekla:

„Vidíš, hvězdička... budeš dlouho živ.“

ČESKÝ KRUMLOV PODZIMNÍ

Skalní masiv nad Vltavou se v Českém Krumlově s podzimem obnažil na dřevě, monument hradu a zámku vyniká jako dva skvosty v jednom. Lazebnický most je nejvděčnějším stanovištěm pozorovatele života ve městě. Po sezóně jen občas naslouchá angličtině z miniúst drobných Asiatek. Klopýtají po kočičích hlavách nevhodně oblečené, jen v balerínách a svetřících. Česká zima je, nalahko ustrojené, zaskočila.

O Dušičkách bývá most častějším svědkem zastavení se domorodců, tedy Krumlovanů.

Těbůh, Františku, kdy já tě viděl naposledy... ještě před Velikonocemi?

A že je o čem hovořit. Jaká byla úroda na zahrádce, co chata na Lipně, jak šlo letos pronajímání Holanďanům: rok od roku slabší, vid', a co manželka. Po vzájemném ujištění se o mladistvém vzhledu podáním ruky, a levé, oba bývali Skauty, odcházejí. Most radostně mlasknul vltavskou vlnou do kamenných pilířů: konečně čeština.

Výklady blýskají drahým kamením. Housku zde nekoupíš, zato vltavínům výloha nestačí. Co na tom, že nedaleko jiného městečka, Besednic, rozkopali hledači pole i s úrodou, hlavně, že našli. Zaházet po sobě díry v zemi? Nebuďme fantasty.

Obchodníci, otrávení příchodem koncem sezóny, zavírají krám. Napřed si ještě zapálí, pěkně u zadního vchodu, zahledění do kouřové šňůrky, a v duchu počítají zisky. A tabák zavoněl uličkami. Chvilka filosofie nikoho nezabije. Lidského hemžení a kupeckého snažení bylo dosti, do sytosti.

Všeho do času. Nad ochozem zámecké věže ztmavla nebeská výšeč. Poprchává.

Vietnamský obchodník s výrazem pokerového hráče vyslal starostlivý pohled k nebi. Zřejmě dostal pokyn od nejvyššího. V jasnozřivé chvílce sbírá z věšáku před obchůdkem plavky a ve chvíli je zpět. Rozvěšuje pláštěnky.

A anglicky hovořící se již hrnou, divže přšipláště netrhají z ruky. Tvář Vietnamce se rozzářila. Je snad mamon to jediné, co ještě rozveselí prodejcův obličej?

A je ještě něco, co rozehřeje naše tváře a srdce v období klouzavého listí a vyhrnutých límců?

Stánek s punčem bude na náměstí postaven až za měsíc.

AMAZONKA

Olga si nasadila v chodbičce bytu jedna plus jedna na hlavu starou pletenou čapku, dárek od tchýně ze Lvova. Vlastně od ex-tchýně.

Seběhla tři patra bytovky. Pěšky, aby nerušila klid zvuky výtahu. Šla venčit pejska, ačkoliv bylo teprve šest. Čerstvý sníh křupal pod nohama. Mráz štípal v nose a bolel na průduškách. Před dvaceti roky bývala v tuhle hodinu u pásu v papírně zde ve Větrní. Nikdy se nepřidala ke stížnostem žen, které hudrovaly na brzké vstávání. Ani k Ukrajinkám, nadávajícím na život na vybydlené ubytovně, již pro zahraniční dělníky kdysi postavila fabrika. Byla smířlivá i k následkům řádění Kubánců.

V devadesátých letech vláda vypověděla mezinárodní smlouvu s fabrikou. Neovládli svůj temperament. Od těch divokých let nikdo nespravil rozmlácené výplně dveří a prázdno zakryl papundekl. Provizorně, ale snad na věčné časy? Chápala ten vztek, vraceli se do chudoby.

Po jejich odjezdu se už místním ženám nestalo, že by byly pronásledovány žhavými pohledy čokoládových očí z oken ubytovny a polohlasými šepoty: Milášku, poškej... V dalším roce, naposledy, vykukovalo zpod bělostných příkrývek v jeslích několik kudrnáčů s růžovými chodidly.

U popelnic poskakoval kos, hledal něco k snědku. Pes na vodítku na něj zaštěkal, ale on se ani nehnul. Vycítil, že nehrozí skutečné nebezpečí. Olga byla už několik let v důchodu. Přesto vstávala brzo a v klidu ranní procházky přemítala.

Zavzpomínala na jedenadevadesátý, ve Lvově, kdy skoro každou noc odvracela plačtivé nebo agresivní útoky bývalého muže, který se motal po společném bytě. Nerespektoval fakt, že jsou rok rozvedeni. Prodávala časně ráno v pekařství, nevyspalá a vyčerpaná nekonečným soužením s alkoholikem.

Dvě děti naštěstí již byly dospělé a bydlely jinde. Zasáhla tchýně. Poradila: odejdi, jinak tě zničí. On nikdy nezmizí z bytu, neuzná, že mu nepatříš. Pokud to dokážeš, postav se na vlastní nohy. Nelituj ho, já už také nemohu, i když je to syn. My, lvovské ženy, máme v sobě něco z bojovnosti dávných Amazonek. Ještě tě čeká lepší život, jen musíš sebrat odvahu odejít.

A tak šla, na Ukrajině právě vrcholila kampaň na práci v Čechách. Celých dvacet pět let nezalitovala. Teď se blížila k domu, těšila se na horký silný čaj. Moderní pouliční lampy právě zhasínaly. U nich ve Lvově byly krásné, historické. Vše, co patří k dětství, se zdá blízké a nenahraditelné. Těžko se odpoutat. Ona to dokázala.

Vracela se do bytu, do tepla. Otevřela dveře a pes se rozběhl předsíní směrem k posteli. Manžel, kterého si našla v Čechách, ještě spal.